Դ. 1241 — 1889 ՕՐԻԼԻՍ 21 ՇԱԲԱԹ — 1306 ԶԻԼՔԻՇԱՆԻ 5 — ԳԻՇԵՐՆԱՅԻ ՄԷՋ

20 ԲԱՐԱ

ՀԱՅՐՈՒՏԻ ՇԱՐԳԻՉ

20 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍՊԱՄԱԿԱՆ	140 ՂՐ.	70 ՂՐ.	40 ՂՐ.
ԹԱՇԽԱՐՀ	200 »	100 »	

Մէջիտիէյէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻՍԻԳԻՏԷ ՄԻԼԻՏԷ ԹԻՒՃԱՌԻՏԷ ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ ՎԷ ԻԼՄԻՏԷ

ԵՒՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Լինելի, շնորհ վէ հինգ սահ. ղրշ. 6
Վիւնմիւ սահիպէ 11ի 10ք. հա. » 3

Մէվսիմը նաֆիսյա տարիր ղէնտրէր մէճմանէ դրատուլ օլունմամագ վէ ատրճ օլունմայան էվրաղ իտատ օլունմամագ տրը։

Իտարէխանէսի, Սթամպոլտա Գազի Ալի ճատտէսինտէ նումարո 20 Զիվէլէկեան մարտասանոցնա տրը։ Գեանֆիքէի մէվսիմ հազգրնտա կազէթանը տահիլ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ ԿԻՐԻՏԻՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷՍԻ

Գու սէրլէվհա իլէ պու կիւնքի Թարէխտ պէր վէճճը աթի օգունմուշ տրը։

Մալիւմ օլտրը իւզրէ Կիրիտ մէճլիսինճէ մէվճուտ օլան էքսէրիյէթ վէ ագալլիէթ ֆրգալարը պէյնինտէ զուհուր իտէն իսթիլաֆը էֆքարտ՝ պիլախէրէ ահվալը հազրէսի ճէզիրէյէ թէէսիրաթպախշա օլմաքյլա, պազը կէօնա գարշչէդուրգ էսէրլէրի զուհուր իթմիշ իսէ տէ, սայէսի սաթվէթվայէի հազրէթը բաթիշ հիտէ պու անէ գատար հիշ պիր եէրտէ մուխիլը ասայիշ գարը. էֆենտիլէթ վուգուա կէլմէյիպ, գուվվէի ասքէրիյէնին թէզ եիտիլէ ճէզիրէնին թէէմին բէվապթը հուկուր վէ էմիյէթինէ տէվլէթճէ ամֆը նազարը տրգդաքի պուլրբլարդընտան, պու պապտէքի թէէֆֆուրլար՝ չայիա վէ արաճիֆը մահզա գապիլինտէն պուլունմրշ, վէ էմրը թագվիյէ վէ ինզրպաթա տարիր մահպիրտէն ՊապրԱլի ճանիպինէ վարիտ օյան պիր թէլէկրաֆնամէի բէսմի՝ պու խուսուս հագգընտա պիր նիւմունէ օլմասյլա, մէզքիւր թէլէկրաֆ պէր վէճճը զիր տէրճ ու իլան գրլընմրշ տրը։

Ղունտան պէօյլէ ահվալը ճէզիրէ հագգընտա ալաճաղրմրզ մալիւմաթը բէճմիյէ վէ իրսպարաթը սահիհէյի տէ բէյտերբէյ օգուանլարբմրզդան նազարը միլիթալարընա արզ ինէճէճկիմիզ պէտիհի տիր։

Թէլէկրաֆնամէ սուրէթի դէր։

Տիւնքի թէլէկրաֆնամէի չաքբանէմտէ արզ օլունան Այա Դուլէսի՝ Ինֆիտ-Էնդարէ նամ բուլէսի՝ տէրտինտէի ասաքիրը Շահանէ էֆբարտընն արթըրըլմասը իլէ օրասընդն պիր գաթ տահա թագվիյէսի զրմիրնտա պու կիւն օրալարա սէվգ օլունան ասաքիրը Շահանէ՝ մաթլուպ վէճհէյէ վէ պիլա վուգուաթ իլգիտի վազիֆէ էյլէտիկի, վէ հիհէթը մէզքիւրէտէ վազը Մանս Ֆէնտրի նոգթաի հաքիմէսի տախի քէչքը ասքէրի թահմինա ալընարագ, օրալարը պիր գաթ տահա թէէմին իսիլտիկի մաարուզ տրը։»

* *

Կիրիտ վալիի սապրգը Նիգօլաքի Սարթինսքի բաշա հազրէթլէրի՝ Իտարէի Մախսուսէնին Աբուլ վաբորբյա պու կիւն էօյէյին չէհրիմիզ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

* *

Կիրիտ վալի վէքեաէթի մուավինի Ղալիպ պէյ հազրէթլէրիլէ ֆէրիգ ճէվատ բաշա հազրէթլէրինին Ֆէէիս բաշա հազրէթլէրինին տախի՝ տէյիլ ումուրը բօլթիգիյէյէ, իլլա ումուրը իսարէյէ ախտ պաղը խուսուսաթ իշիւն Տէրսաատէթէ ճէլալի մուգարբէր պուլընտրընա տախիր էվվէլքի կիւն չէհրիմիզտէ պիր բիվայէթ զուհուր իթմտիկինի Լէվանտ եաղրյար։

—Արապի Զիլհիճճէ այնընն շիտիլիք Ֆէթվախանէճէ բաղար էրթէսի կիւնիւնէն միթէպէր օլմասը սէպիրլէ, Գուրպան Պայրամընն կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնիւ իթիպար օլընաճաղը անլաշըրմրշ, վէ ֆգաթ օ վագթա գատար Պրուսա վէ եամխատ ամիր պիր շէհրէտէն այրն կէօրիւնմիկիւնէ տամիր իլամ չէրի վիրուտ իտիւպ տէ Ֆէթվախանէճէ գապուլ օլընտրընը հալտէ եէվմը մէզքիւրը թէպտիլի թապէի պուլուն մրը։

—Թօբխանէի Ամիրէսէն Նէչը օլընան պիր իլանա կէօրէ, Մալիւէ խազինէսինտէն տիւն Թօբխանէյէ վիրուտ իտէն մէպլաղ իլէ Թօբխանէի Ամիրէ մուշիրլէթ վէ վէքեաէթլի իլէ, մէճլիսլէր վէ զօմիսիօնլար վէ պիլճիմէ ալայ վէ խատխանէլէր, վէ Թօբխանէ գալէմլէրիլէ ֆապրիգա ի հիմայունլարտա միսթախտէմ քեաթիպ, ամէլէ վէ սարիէնին կէչէն մալիս մաաշը քեամիլէն իթա օլընմրշ տրը։

—Էշքրյա մէսէլէսինտէն տոլայը իճրատի մուհաքէմէսինէ գարար վէրիլէն Սէրեգ միթէսարրիֆ Նէճիպ բաշա հազրէթլէրինին մուհաքէմէսի՝ տիւն Շուրատ Տէվլէթմէտ իճրա գրլընմրշ վէ նէթիճէի մուհաքէմէ եարընա թէէեիր գբլընմրշ տրը։

Սօֆիատան պէրվէճճը աթի եազըմրշ տրը։

«Գուլկար օրատուսը իչիւն եէնի պիր թիւֆէնք ինթիխապ մէսէլէսի հագգընտա մէճլիսը վիւքէլա իլէ հարպկիէ նէգարէթինտէ միւգաքէրաթը ճիտտիյէ ճէրէյան իթմէքտէ տիր։ Բրէնս Ֆէրտինանտ՝ Մանլիխէր նամ Աւսթրիա թիֆէնկինին ինթիխապը էֆքեաբընտա օլուպ, պու էֆքարընը եիւրիւթմէյէ հէր վէճճլէ չալընըյօր։»

——

Իթալիատա Գոնէո չէհրինտէ պու քէրրէ իքի Ֆրանսրզ ճասուսը տահա տէրտէսթ իտիլմիշ տիր։

——

Ալէքսանիատա Գոնսթանս կէօրիւ սահիլինտէ քեանն Ֆրէէորիխշահէն թէրսանէսի՝ պու քէրրէ քեամիլէն մուհթէրեգ օլմուշ տրը։

——

Գահիրէտէն եազրլտրընա կէօրէ, Մըսրը խարճիյէ նազրը Զիւլֆիգար բաշա հազրէթլէրի թարաֆրնտան էճնէպի զօնսօլոսլարընա պիր թահրիրատը ուղուտիյէ կէնտտէրիլէրէք, Իսքէնտէրիյէ լիմանընն թանզիմ ու իսլահընա իգթիդա իտէն բարանրն եարբսը հասրլ օլունճայա գատար մէզքիւր լիմանա կիրէն սէֆինէլէրտէն ալընագտա օյան տուխուլիյէ բէսմինէ թէնէլաթօ պաշընա 5 բարա զամմ ու իլավէ խրիվէսի թէքլիֆ խրիվիշ, վէ թէքլիֆը մէզքիւրընն գօնսօլոսլար թարաֆրնտան գապուլի գավէն մէմուլ պուլընմրշ տրը։

ԻԶՄԻՏ-ԷՆԴԱՐԷ ՇԸՄԷՆՏԸՅԻՐԻ

Անատօլու շրմէնտրֆէրլէրի գու

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ

ՍՈՒ ԹՈՒՂԵԱՆԼԸՐԸ

Ամէրիգա մուխպրիմիզ թարաֆընտան յուլիս 9 թարիխլէ մաթպասմըզա եաբըլան պիր մէքթուպտա, ախիրէն Միւճթէմէի Ամէրիգատա վուգուպուլան սու թուղեանլարը հագգընտա չայանը տրգգաթ պաղը մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթ իթա գելընմըշ օլմաղլա, մէքթուպը մէգքիւրն պէր վէճհը ամի տէրճինէ միւսաբաամ խտէրիզ։

Էլէվվ Ամէրիգատա կէրէք հիւքիւմէթ տարիբէլէրի կէրէք թիւճճար վէ պանքէրլէր վէ կէրէք ումում էհալի՝ սու թուղեանլարը ա-ֆէթի իլէ մէշղուլ օլուպ, սաիր իշլէրէ օ գատար էհէմմիյէթ վերմէմէտե տիրլէր։ Բԛ չոգ քիմսէյէր՝ աֆէթզէտե օլան մահալլէրէ կիտիպ խրսրմ վէ ադրապալարընն նաչէլէրինի արամագտա, վէ ֆէրեատ ուֆիդան իթմէքտե տիրլէր։ Պաղելարը տա իֆրաթ մէէյուսիյէթլէրինտէն նաչի՝ եա սիլահլա վէ եա սույա աթբլարագ թէլէֆը նէֆս իթմէքտե տիրլէր։

Աֆէթզէտե օլան չէհրլէրէ պինլէրճէ միլ ուզագ մահալլէրտէն էլան ինսան նաչէլէրի զուհուր իթմէքտե տիր։ Շիմտիյէ գատար պուլընան նաչէլէրին մրգտարը 15000ի թէճավուզ իթմիշ օլուպ, մրգտարը մէգքիւրընն 25000է վէ պէլքի տահա զիյատէյե պալիզ օլաճաղը՝ բէվիչը հալտէն անլաչբընյօր։ Պաղը նաչէլէր՝ միւրուբը զէման իլէ սուլար իշինտէ չիւրիմիշ օլտրընտան, թուրմուլրգտա բարչա բարչա օլըյօր։ Պաղը մահալլէրտէ նաչէլէրին քէսրէթինտէն ֆէնա գօդուլար հուսուլէ կէլմիշ օլտրընտան, նաչէլէրին տէրհալ բէք տէրին մէգարլարա կէօմիւլմէսի իչին հիւքիւմէթ թարաֆընտան թանմաթը չէտիտէ վէրիլմիշ տիր։ Պինլէրճէ ամէլէ՝ հէր կիմսէ նաչէ կէօմմէքլէ մէգղուլ տրը։

Սու թուղեանլարընտան էն գիյատ Բանսիլվանիա էյալէթի իլէ ճօնսթօնը չէհրի աֆէթզէտե օլմուշլար տրը։ Հիշ մէմուլ օլընմայան մահալլէրտէն նաչէլէր զուհուր իթմէքտե տիր։ Խարապլէրը ալթընտան վէ սուլարտան քիւլիյէթլի նաչէլէր չրգարբլմագտա վէ պաղը հիւքիւմէթ տարիբէլէրինտէն տաիսի պօղուլմուշ մէմուրին վէ բօլսլէրին նաչլարը զուհուր իթմէքտե տիր։

Պիր խանէտե 20 քիչի գատար քէսան՝ սուտա պօղուլմամագ իչին զայէթ ճէսիմ պիր տանտրգ իչինէ կիրիպ, խրզմէթքարլարը թարաֆընտան սանտրգ սուլուն իւգրինէ պրրագբլմըշ իսէ տէ, սէլէրին սիւրիւպ կէթիրտիկի պիր իքի աղաճ բարչասը՝ խրզ իլէ մէգքիւր սանտրգա վուրարագ պիր թարաֆընը տէլիմիշ օլմաղլա, մէգքիւր տէլիքսէն սանտրգա սու տօլարագ 10 տագիգա սօնրա իչինտէքի քէսան իլէ պէպէր սուլուն տիպինէ կիտիպ զարդ ու նապէտիտ օլմուշ տրը։

Պաղը խանէլէրտէ հավա կաղլարը եանմագտա իքէն, սէլէրին զօրուն տան կաղ պօրուլարը գէրբլարագ կաղ ամէշ ալմըշ օլտրընտան, հարիգլէր տախի զուհուր իտուպ, պիր չօգ քիմսէլէր ամէշլէր իչինտէ գալմըշլար, վէ պաղը քիմսէլէր տախի սաղ սաղ ամէշտէ եանմամագ իչին սուտա պուզուլմայը թէրճին իտէրէք սույա ամբըլպ թէլէֆ օլմուշլար տրը։

Պիր թագըմ քէսան սուլուն եիւզունտէ իւզէրէք գուրթուլմագ բատտէլէրինէ կէմիշ իքէն, իւզէրլէրինէ երգրլան ճէսիմ էպինիյէլէրին ալթընտա գալըպ վէ սուլրն տիպինէ կիտիպ զարդ ու նապէտիտ օլմուշլար տրը։ 10-12 գամիր քէարիկիր ճէսիմ էպինիյէլէր՝ կէրէք պօրանրն վէ կէրէք սէլէրին շիտտէթինտէն չիւրիւք վէ քիչիւք պիր պինա կիպի երգելմըշլար տրը։ Միրի էպինիյէլէրինէ տախի պաղը գբսմլարը երգրլմըշ, վէ պաղը գալան գբսմլարը տախի պէօյիւք թամիրաթա միւճթաճ պիր հալէ կէմիշլեր տիր։ Պիր չոգ մահալլէրտէ հիւքիւմէթէ ահտէվրագ վէ տէֆթիրլէրի՝ սէլէր սիւրիպ կէօթիւրմիշ տիր։

Իչլիթտիկիմիզ նաղարէն, Բանսիլվանիատա սուլընմագտա օլան էրմէնիյէրտէն տախի թէլէֆաթ վագը օլմուշ իսէ, մրգտարը մալիւմ տէյիլ տիր։

Ուաշինկթընտա տախի սու թուղեանը զուհուր իտէրէք, պաղը կէօնա խասարաթը մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, Բանսիլվանիատա օլան խասարաթը 20ա է՝ տէյիլ տիր։

Պունտան ագտէմ պիր մէքթուպրմտա տախի պիլտիրմիշ օլտրըմ վէճհէյե, նաչէլէրտէն բարա վէ սաաթ գօրտօն կիպի չէյլէրի սրրգաթ իտէնլէր՝ հիւքիւմէթ մէմուրլարը վէ էֆքարտը էհալի թարաֆընտան կէօրիլտիքլէրի անտէ պիլա բահմ եա սույա աթբլրպ պօղուլմագտա վէ եախօտ սիլահլա վուրուլուպ թէլէֆ իտիմէքտե տիրլէր։

Տաղլարա իլթիճա իտէն քէսանրն հալլէրի բէք ֆէնա տրը։ Պունլարրն պիր թագըմը՝ քէնտի խրսրմ վէ ադրապալարը թարաֆընտան պաշգա չէհրլէրէ կէօթիւրիլմիշլէր իսէ տէ, տիկէրլէրի միյանընտա պաղը խասթալբգլար զամհուր իթմիշ տիր։ Աֆէթզէտեկեանա հիւքիւմէթ թարաֆընտան հէր տիւրլու մուավէնէթ իճրա օլընմագտա վէ խասթէկեանրն թէտավիսի իչին միւթատտիտ թապալլէր կէօնտէրիլմէքտե տիր։ Աֆէթզէտեկեան՝ տաղլարտա հիւքիւմէթ թարաֆընտան իրսալ օլընան մունթազամ չատրըլար ալմընտա իգամէթ իթմէքտե օլուպ, եագընտա քէնտիլէրէ խանէլէր տախի կէօսթէրիլէճէյի բիվայէթ ալընյօր։

Սու թուղեանը զուհուր իտէն մահալլէրտէ իշլէյէն չըմենտֆէրլէր՝ խաթլարրն պօղուլմըշ օլմասընտան տօլայը թաթիլ իթմիշլեր տիր։ Ա-ֆէթզէտե չէհրլէրին սօգաղլարը պաթագ վէ աղաճ երրընթբլարրնտան վէ երգրլան էպինիյէլէրին էնգազընտան գաբանմըշ իսէ տէ, պիր չօգ ամէլէլեր կէճէ կիւնտիւզ չալը՝ չարագ պիր գաչ եօլ աչմայա մուվաֆֆագ օլմուշլար տրը։ Հալ պուքի էհալինին սըզընմըշ օլարը՝ եիւքսէք մահալլէրէ արապա վէ չըմենտրֆէր իչլէյէմիտիկինտէն, անլեր իչիւն թէրթիպ օլընան մէէքիւլաթ վէ սաիր լէվազիմաթ՝ ամէլէլեր իլէ վէ հէնուզ սու պուլընան մահալլէրտէ գալբգլար իլէ իրսալ գընմագտա տրը։

(Տէվամ)

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՀՈՒՄԱԿ ԲԱՆՔ

ԱՌ ՈՒՍՈՒՄՆԱՒԱՐՍՈՒ 1889 ԱՄԻ

Արժանի էք, ո՛ սանուանք իմ ուսումնաւարտք, այս վեհաշուք ակումբին ծափաձայն դրուատեաց, վասն զի քաջ եղաք և յաղթեցիք դպրոցական ասպարիզի դժուարութեանց, և ահա կայք ի վերջ ասպարիզին, յաջողութեան դափնիով պսակած ձեր քրտնաթոր ճակատը։ Ապրի՛ք։ Այլ կ'երթաք մտնել յաչխարհ, և հազիւ դպրոցական կենաց դժուարութիւնք անհետացած՝ ահա նոր ասպարիզի մը հոգերն զձեզ կը պաշարեն, մանաւանդ սկզբան, որ միշտ դժուարին է։ Երբ ձեր ծնողք՝ աստի 8—10 տարիներ յառաջ՝ ձեր ձեռքէն բռնած առաջնորդեցին զդ ձեզ՝ դեռ մատաղ մանուկ՝ ի սեռաս դպրոցական յարկին, արդարեւ և յանծամ կ'սկսէր ձեզ համար կեանք մը որ պիտի ունենար իւր խիստ պահանջումներ, այլ կը մտնէիք դուք այն դռնէն ներս անգիտակից դժուարութեանց, զի մանուկ էիք անփորձ և դեռ մտածումը չէր սկսած ձեր գլխոյն մէջ։ Իսկ այսօր, իսկ այս վայրկենիս՝ ուր հասունացեալ մտօք կը պատրաստուիք մանել գործական կեանքի ճանապարհին մէջ, դիտեմ թէ խոչերու և խութերու տեսիլն կը վարանեցնէ զձեզ, թէ այս ժամու յաղթանակի քաղցր ստուգութեան կը խառնուի ձեր հոգւոյն մէջ դառն անստուգութիւնն ապագայ մրցումներու արգեանց, և թէ հասած յայն կէտ՝ յորմէ պիտի սկսիք գործել ինքնավար անառաջնորդ՝ առ ձեր դաստիարակն կը դարձնէք ձեր աչեր և կը խնդրէք յետին պատուէր մը, յետին խրատ մ'ան զգուշութեանց մասին զոր պարտիք ընել և ուղղութեանն որում պարտիք հետեւիլ։ Լինելու համար անքան լաւանշաւ մարդկային ընկերութեան որքան եղաք լաւ աշակերտ Պէրպէրեան վարժարանի։

Եւ նախ քան զամենայն պիտի ներկայանայ ձեզ ասպարիզի մ'ընտրութեան հարցը, —զի հարկ է որ բաժին մ'առնուք ձեզ մարդկային ընկերութեան հաւաքական գործէն, ո՛չ միայն ապրելու և ընդհուպ, գուցէ անմիջապէս, ապրեցնելու համար ուրիշներ, ինչ որ ստիպողական առաջին հարկն է մարդոց մեծագոյն մասին համար, որպէս և ձեզ որ էք միջնակարգ ծնողաց զաւակ, այլ և ձեր մասնակցութիւնը բերելու համար մարդկային քաղաքակրթութեան շէնքին, այլ և ձեր չափով աճեցընելու համար նիւթական և բարոյական բարեաց այն դրամագլուխն զոր նախորդ սերունդք մեզ կտակեցին, այլ և օգտակար գործելու համար աշխարհի այն անհատական կարողութիւններ զորս ո՛չ ընդունայն տուած է ձեզ Նախախնամութիւնն, և չլինելու համար մի անօգուտ բեռ աշխարհի, մի մակաբոյծ ընկերութեան մարմնոյն վերայ, որպէս է ամէն դատարկասուն, թէ և լինի հարուստ ժառանգորդ որ ուրիշ բան չըներ՝ բայց միայն վատնել ինչ որ գոյացուց այլոց աշխատութիւնն։ Ձեր դպրոցական տարիներուն մէջ, երբ մերթ ձեր երեւակայութիւն կը յառէր ապագայի հորիզոնին վրայ, անտարակոյս երազած էք ձեզ համար փայլուն ասպարէզներ, առաւել կամ նուազ համաձայն ձեր ճաշակաց ու կոչման, ասպարէզներ որ տան հռչակ և փառք և ճոխութիւն։ Գուցէ չկարենաք իրականացնել ինչ որ երեւակայեցիք։ Երազներն բազում անգամ կը մնան երազ։ Պատանութիւնն յաճախ մի քուն է ոսկեղինիկ անուրջներով հեշտաւէտ, յորոց կը զարթնու մարդ իրական կենաց մէջ՝ ի զուր իւր շուրջը որոնելով այն պատկերները զոր վեշտասանամեայ այնքան սիրած էր գգուել։ Թերեւս հանդիպիք փառաց և հռչակի առանց անոնց առընթեր տեսնելու ճոխութիւնն, զի ո՛չ յաչխարհի ճոխութիւն կ'ընթանայ միշտ զհետ փառաց։ բայց չեմ ըսեր ձեզ համար թէ կրնաք ճոխըլալ առանց փառաւոր և հռչակաւոր լինելու, քանզի մեծահոգի հարստի մը համար ապահով է փառքն, երբ իւր հարստութիւնն արցունքներ կը սրբէ, նօթիներ կը կերակրէ, մերկեր կ'զգեցուցանէ, որբեր ու այրիներ կ'սփոփէ, հիւանդներ կը բուժէ և մանուկներ կը կրթէ, երբ իւր ոսկւոյն շղթայ մի կը լինի թշուառութեան խաւարին մէջ և մտաւոր լուսոյ ճառագայթի կը կերպարանափոխի տգիտութեան ստուերաց մէջ, երբ իւր անուն կը քանդակուի ոսկեստամբ բարեգործական հաստատութեանց ճակատն վրայ, երբ ողջոյն ժողովրդեան մը սիրան բարերարի վեհ տիտղոսը կը նուիրէ նմա։ Եւ երբ ձեզ կամ այլոց ձեր նախկին ու ապագայ ընկերներէն վիճակի մանել Ազգին մեծատանց դասուն մէջ, ապահովապէս նախանձոտ կը լինիք Պէզճեաններու, Սանասարեաններու, Սպարդալեաններու փառքին, —այն է այն միակ ճշմարիտ փառքին զոր կրնայ ճոխութիւնը տալ, զի արտաքոյ քան զայն ծիծաղելի միայն է մեծատան յաւակնութիւնն փառաւոր անուան՝ լոկ իւր գանձուց մթերիցն համար, և կարծելն թէ փառաց ամպ մ'է ծիրանի ոսկեշող սրահից մէջ երեկոյներու լուսախառն ծուխն և թէ գետնաքարշ չողոքորթներու ստորնութիւնը կրնայ համարուիլ պատուանդան մ'իրական փառաց աթոռոյ։ —Լաւ է միշտ հետեւիլ ձեր կոչման՝ յետ լաւ մ'ունկն դնելոյ նորա ձայնին։ կոչման ձայնը բնութեան ձայնն է, և երբ մարդ բնութիւնն իր կողմն ունի, յաջողութեան մեծագոյն երաշխիքն ունի։ Ձեր ծնողք ալ կամ պաշտպանք յայսմ մասին պարտին օգնել ձեզ, օգնել որ հետեւիք այն դառիթափին զոր կ'զգաք ձեր առջեւ բնական քաջորոյ տրամադրութեանց, երկնատուր ձրից մէջ։ Յաճախ ծնողք իրենց իրաւանց առջեւ կը մոռնան բնութեան իրաւունքներն, և իրենց տեսլականը հարկադրելով իւրեանց զաւկին վերայ՝ կը բռնաբարեն նորա բնածին հակամիտութիւնքն, և աննման միջակութիւն մը կ'ընեն զայն որ շողալից աստղ մը կրնար լինել իւրաքանչիւր երկնից մէջ։ Արդարեւ մերթ կոչումն այնքան բուռն և հզօր է որ կը յաղթէ ամէն արգելից, բայց չատ անգամ կ'ընկճի խոչընդոտներու առջեւ, և մերթ այնպէս անգիտակից է ինքեան որ հարկ է գուշակել զայն և ի վեր հանել։ Այսու հանդերձ պէտք է ընդունիլ պարագայից աղդեցութիւնն վիճակներու կազմութեան, ասպարէզներու որոշման վրայ։ եթէ անյաղթելի դժուարութեանց բաղխեցաք դնելու համար զձեզ այն շաւղին մէջ յոր կոչեալ կ'զգայիք զձեզ ի բնութենէ և յորում մեծագոյն յաջողութեանց դափնիներ քաղել կ'ակնկալէիք, եթէ ձեր վիճակ եղաւ խոնարհ անփառունակ՝ փոխանակ լինելու իրականացումն ձեր փայլուն յուսոց և երազներուն, և եթէ ձեր քով տեսնէք այնպիսիներ որք չէին արժեր զձեզ և որք սակայն՝ պարագայնեբէն նպաստաւորեալ՝ տիրացան բարձրը դրից, մի՛, մի տրտմիք, մի՛ գժգոհիք, մի՛ նուաստացեալ համարիք դուք զձեզ։ Ճիգը միայն կախումն ունի մեզմէ, և բաւ է մեր արժանաւորութեան համար՝ երբ այն չէ պակասած ու չի պակսիր։ Ցեռոյ ո՛ր և է պաշտօն, յորում ծառայութիւն մի կը մատուցանէ ոք իւր նմանեաց, օգտակարութիւն մի կը հայթայթէ ընկերութեան, մի պատուաւոր պաշտօն է ինքնին, և պարկեշտ քաղաքացին՝ որ կը կատարէ զայն խղճի մտօք և եռանդագին՝ հաւասար է բարոյական արժանեօք մեծագոյն դերը խաղցող պաշտօնեին։ Թողունք որ չատ անգամ խոնարհ համարուած պաշտօններ կարեւորութեամբ և արդեամբք, եթէ ոչ փայլով, յոյժ ի վեր են քան բազում մեծ կարծուած գործեր։ Ան-պատի՛ւ՝ ծուլութիւնն է, անպատի՛ւ՝ գողութիւնն է, և ծաղրե՛լի՝ անմիտ հպարտութիւնն է անոր որ նախամեծար կը համարի թափառել դատարկաչրջիկ քան խոնարհիլ յաչխատութիւն ինչ իրը անարժան իւր տաղանդներուն կամ դասուն։

Ամէն ասպարիզի մէջ դժուարին է սկիզբն։ պէտք չէ որ սկզբան դժուարութիւնք խրտչեցնեն զձեզ և լքուցանեն։ Փորձի տարիներ կան, ուսումնասիրութեան տարիներ կան, և եթէ յաջողիք իսկ շուտով ա՛նքան գիտնալու և ա՛նքան լաւ գործելու որքան հնագոյնքն ասպարիզին, դա՛ռնալ պէտք է որ ճանչցուիք, պէտք է որ անուն մի շինէք ձեզ։ իսկ այս կը լինի ժամանակով և արդիւնաբար աշխատութեամբ։ Ոմանք, անհամբեր շուտով մեծնալու, անկարող տոկալու սկզբնական դժուարութեանց, արագ արագ կը փոխեն վիճակ և պաշտօն։ առածին քարն են նրա դրթաւալելով միշտ ի գիլ՝ չէ կարող մամուռով պատիլ։ Լաւագունին տենչն ունեցէք, այո՛, բայց մի՛ մոռնաք նաեւ թէ լաւագոյնը մերթ լաւին թշնամի է։ Ցարատեւութենէ ակնկալեցէ՛ք յաջողութիւն։ Քանի՛ մեծ գործեր ըսկիզբն առած են և ի լրգոյէ յարատեւող ու անվհատ ոգւոյ՝ ինկած կործանած ու ի չիք դարձած են, իսկ քանի՛ փոքր գործեր՝ աննշան ու նեսեմ սկզբնաւորեալ՝ շնորհիւ անդուլ անխոնջ ճգանց՝ տակաւ մեծացած ու անուանի փառաւոր եղած են։ Այս է պատմութիւն յաճախ ամենէն հսկայական ձեռնարկութեանց և հաստատութեանց։ Այս է պատմութիւնն նաեւ ամենէն մեծ և արդիւնաչատ հանճարներուն։ Արդէն հանճարն ալ այս մտօք չահմանեցի՞ն բաղումք։ Պիֆֆոն «երկարատեւ համբերութիւն մը» կոչեց զայն, և երեւելի դաստիարակ մը «ճիգեր ընելու կարողութիւն» անուանեց զնա։

Ցարատեւող ճգանց արդիւնքն է յաջողութիւնն։ բայց յաջողիլ ի՞նչ բանի։ Ետտերու համար յաջողիլ ունի մի միակ նշանակութիւն, այն է հանիլ, տիրանալ բախտի, շինել իւր բախտը, հարստանալ, հարբստանալ։ Այս է նպատակն որոյ ետեւէն կընթանան բազումք, և այս նիւթապաշտ դարուս մէջ այնպէս սաստիկ կը բորբոքի այս տենչ ամէն երկիրներու մէջ որ մարդուն բովանդակ գործունէութիւնն կառնու կը տանի իրը յորձանապտոյտ հոսանքի մը մէջ, և ահա կուգան հարստանալ, հարստանալ ի՛նչ որ ալ ըլլայ, հարստանալ ամէն միջոցաւ, հանիլ։ Այո՛, շատերուն համար այնպէս դերագոյն նպատակ մ'է այդ որ կարգադրացնէ ամէն միջոց որ ի գործ կը դրուի յայն հասնելու համար, և երբ մէկն յետ անցնելու ներդութեանց և անիրաւութեանց ու յափշտակութեանց մթին ծամածուռ

---

(159)

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄԻՒԼԼԻՅԻ
ԳԱԶԱԼԻՆ ՏԷ ՄՕՆԹԷՐԼԷ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Մարթ։—Մի՛ւլթէզիմ՝ պու ագշամ եաբունը թէքմիլ օլաճաղընը տիւն պանա սէօյլէտի։

Ծագ։—Շիմտի պանա տա էօյլէ սէօյլէտի։ • • •

Մարթ՝ պիր ազ թէրէտտիւլէ։— Մէմուլ իսէրիմ քի, պու կիւն պէնիմէ վագթ կէչիրմէք իչիւն կէլտինիզ։ • • •

Ծագ։—Կէլտիմ քի սիզի ալըպ պէրապէր Բարիզէ կէօթիւրէյիմ, սէվկիւլիւ գըզըմ։

Մարթ՝ պու սէօզլէրի իչիթտիքտէ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտտի։

Ծագ՝ գըզըն քէնտի գօլը իւզէրինէ տայաթտըզը գօլուընը թիթրէտտիկինի հիսս իտէրէք տուրուպ վէ տիք տիք Մարթըն կէօզլէրինին իչինէ պագըպ։—Նէյինի՞զ վար։—տէյու սիւվալ իթտի։

Մարթ։—Պիր շէյիմ եօգ • • • հիչ պիր շէյիմ եօգ տըր • • •

Ծագ։—Մութլագա պիր շէյինիզ վար • • • պիրտէն պիրէ թիթրէտտինիզ, վէ իչթէ պէնզինիզ տէ աթմըշ • • •

Մարթ։—Թէէմին իսէրիմ սիզի • • •

Ծագ՝ մէրգումէնին սէօզիւնիւ գաթ իտէրէք։—Նի՞չիւն ֆիքրինիզի պէնտէն կիզլէյօրսընը • • • աչզատան աչընը սէօյլէյինիզ • • • Բարիզէ ավտէթ իթմէքտէն խօչլաշմայօրսընը • • • պու խուսուս սիզէ մուճիպը տէհչէթ օլույօր • • •

Մարթ։—Խա՛յր, էֆէնտիմ, թէէմին իսէրիմ սիզի քի էօյլէ չէյ եօգ տըր • • • Էկէր պէնտէ պիր հէյէճան վէ սօլկունլըգ միւշահէտտէ իթտինիզ իսէ, պու խուսուս պէնի ալմաղա կէլտիկինիզի սէօյլէմէնիզտէն գօրգտուղըմ իչիւն օլմայըպ, իւա պիր էնտիչտէն նաչի պէնտէ էօյլէ պիր հալ վագը օլմուշ տըր։

Ծագ։—Նէ՞ էչյտէն էնտիչ իսէրիմ սիզի։

Մարթ։—Էնտիչէյ չու տըր քի, պէն՝ պիր ֆագիր գըզ օլտուղըմ հալտէ, սիզին գօնաղընըզա տուխուլ իսէրէք, պիլմէտիկիմ վէ թանըմատըզըմ պիր թագըմ զէվաթը մութէպէրէ վէ աղնկա ճէմիյէթինէ նա՞սըլ գարըշաճաղըմ։ զանընմ էօյլէ պիր ճէմիյէթին ուսուլ ու գաստէսինէ մուվաֆֆագ հարէքէթ իթմէյի պէճէրէմէյէճէկիմտէն, շաշրաճաղըմ վէ սէյլքի հէր քէսէ տէ կիւլիւնճ օլաճաղըմ • • •

Ծագ՝ Մարթըն իչու սաֆտէրունլըզընա կիւլիւմսէյէրէք։—Կիւլի՞ւնճ մի տէտինիզ, սէվկիւլիւ գըզըմ, պունըն իհթիմալի եօգ տըր։ սիզի մուճիպը խէվֆ ու տէհչէթ օլան ճ միյէթէ կէլինճէ, օնա տա սիզ չարուգ ալըշաճաղընը • • •

Մարթ։—Պէն քէօյ հալինի ճանըմ կիպի սէվերիմ, վէ սայէնիզտէ պուրատա իսրար իթմէքտէ օլտուղըմ սաքին վէ լաթիֆ էօսրէ ալըշըյօր իտիմ • • •

Ծագ։—Խիւլասաի քէլամ քէօյ հալինտէն այրըլտըզընընա թէէսսո՞ւֆ մի իտիյօրսընը։

Մարթ։—Անըն կիպի պիր շէյ։

Ծագ։—Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզի սօնունա գատար պուրատա պըրագամայաճաղըմը մանէթթէէսսիւֆ պէյան իտէրիմ։ վագրա հէր շէյտէն զիյատէ պէն սիզին խօշլանաճաղընը շէյի եարմագ իսթէրիմ ամմա, սիզին Բարիզէ ավտէթինիզ լազըմ տըր • • • Թէյզէ գըզըմ Անժէլ իլէ պէրապէր էվին իտարէսինի էլէ ալմանըզը արզուլէրիմ։

Մարթ։—Էլիմտէն կէլտիկի գատար եաբաճաղըմ վէ հագգըմտա լուֆֆէն իպրաղ իթտիկինիզ էմնիյէթէ լայըգ օլտուղընը իսպաթ էյլէյէճէկիմ։

Ծագ՝ Մարթըն էմնիյէթտէն պահս իթտիկի սըրատա պիր շիւպհէյէ կիրիֆթար օլարագ։—Պուրատա գալմագ իսթէտիյինիզէ պաշգա պիր սէպէպ օ՞ղմասընը • • •

Մարթ՝ հէյէճանընը կիզլէմէք իչիւն պիր հըզ իլէ ճէվապ վէրէրէք։— Ա՜հ, խա՛յր, պաշգա հիչ պիր սէպէպ եօգ տըր։

Ծագ։—Էօյլէ իսէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընը չօգ պիր վագթ արամայաճաղընը, զիրա Բարիզտէ էյի վագթ կէչիրիպ ճանընըզ սըգըլմայաճագ։ պունտան մատտա մատտա քի Բըթի Գասթէլտէն խօշլանըյօրսընը, վագթ վագթ օրայա կիտէճէյիմիզի սիզէ վատ իսէրիմ։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ։—Ամապա թէքրար պուրայա կէլէճէյիմիզ վագթա գատար 0 ՏԱ պուրատա օլաճա՞գ մը տըր։—Պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ։—Էյ նէ՞ վագթ եօլա չըգաճաղըզ, Տօգթօր էֆէնտի։

Ծագ։—Սանտրգլարընըզը պաղայըպ իւսթիւնիզի կիկինտիկինիզտէ հարէքէթ իտէրիզ • • • Պէնի պիր արապա պէքլէյօր, անընա կիտէճէյիզ • • •

Մարթ։—Էօյլէ իսէ կիտէյիմ չաբուճագ հաղըրլանայըմ։

Ծագ։—Շիմտի, չաբուգ • • • Հէնուզ գօնուչաճաղըմը՞զ վար • • •

Մարթ՝ թէաճճիւալէ վէ պիր ազ տա էնտիչէ իտէրէք։—Գօնուչաճաղըմը՞զ մը • • • Նէ՞ շէյ իւզէրինէ։

Ծագ։—Շիմտի անլայամագաքընըզ, սէվկիւլիւ էվլատըմ • • •—տէտի։

Տօգթօր իլէ կէնճ գըզ՝ պէօյլէճէ սէօյլէշէրէք, խանէնին եագընընտա ճէսիմ պիր գաչ ըխլամուր աղաճը ալթընա վասըլ օլմուշլար իտի վէ պու աղաճլարրն ալթընտա պիր պաղչէ գանարէսի պուլունըյօր իտի։

Ծագ՝ գանարէյի կէօսթէրէրէք։—Օթուրընըզ չուրատա, Մարթ, վէ քէմալը տիգգաթլա պէնի տիկնէյինիզ։—տէտի։

Մատտազէլ Մարթ՝ ամապա Տօգթօր քէնտի նէվզուհուր աչգ ու սէվտասընը ֆարգ իթմիշ մի տէյու քէնտի քէնտինէ տիւչունիպ տուրարագ, հէյէճան վէ եալնլարըյլա քէնտի քէնտիյի էլէ վերմիշ օլմագտան գօրգմազա պաշլայօր իտի։

Ծագ Լակարտ՝ մէրգումէյէ՝ օթուրմասընը րէճա իթմիշ օլտուղընտան, գըզ տախի իթաաթ իտուպ, գանարէնին իւզէրինէ օթուրտը։

Ծագ՝ ամայիպ պիր պագըշա մէրգումէյէ պագարագ։— Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզ ըէք կէնճ վէ ըէք կիւզէլ պիր գըզ օլտուղընընտան, եօլունըզընը իւզէրինտէ պիր չօգ քիմսէյէրէ թէսատիւֆ իտէճէքսինիզ քի պունլար սիզէ ալմագա իտէճէքլէր տիր • • •

Մարթ՝ գըզարարագ։—Ա՜հ, Տօգթօր էֆէնտի • • •

Ծագ։—Պըրագընըզ տէվամ իտէյիմ, սէվկիւլիւ Մարթըմ • • • Եէնի պիր էօմրէ տախիլ օլամագաքընըզ, թանըմատըզընըզ վէ պիլմէտիկինիզ պիր ճէմիյէթ արասընա կիրէճէքսինիզ, պէն սիզի օ ճէմիյէթէ գարշը սագընըպ վուճաֆֆագա իտէճէյիմ։

(Տէվամ)

ու գարշահոտ ճամբաներէն, կը հանի ինպատակն, կը շինէ իւր բաղդ, ա՛լ հարուստ է, յաչս բազմաց բնա՛ւ երբէք անպատիւ մի մարդ չէ այն, այլ ընդհակառակն յոյժ պատուաւոր մի անձնաւորութիւն, մի մեծ մարդ, որոյ ամէն շարժմունք և բանք բերանոյ կստանան կշիռ և կարեւորութիւն, և որոյ համար կը կերտուին նորահնար տիտղոսք չքոյ, ինչ որ ունի լեզուն սովորական դատուելով անբաւական։ Իւր հարստութիւնը ոսկեփայլ քօղ մը կը ձգէ իւր ապիրատութեանց վրայ, և քահանայն իսկ իւր խունկերուն ամենէն անոյշն կը պահէ երկնահոտ սրբահոտ բուրմամբ մը ծաւալելու համար նորա տան մէջ։ Ո՜հ, հեռի գնացէք դուք այդպիսի հարուստներէ ու այդպիսի հարստութենէ, ի բաց ի ձէնջ շահն անիրաւ։ Սողոմոն կ'ըսէր արդէն թէ անարդարութեամբ շահեալ հացն բերանն կը լնու կոպճովք։ մի՛ նայիք թէ բազմաց ապականեալ կարծիքն կարդարացնէ յաջողեալ անիրաւութիւնն։ Դուք ձեր խղճին նայեցէք, որ կը դատապարտէ ստութիւնը, խարդախութիւնը, զրկողութիւնը, գալրցկերութիւնը, որ հակառակ այլոց որ անհոտ կը գտնեն ա՛ր և է ոսկի՝ արեան հոտ կը գտնէ այն ոսկւոյն մէջ ուր զրկելոյն քիրտն ու աղքատին արցունքն են տարրացած։ Իսկ նորա չունի՞ն խիղճ որ տարբեր զգացումներ ունին։ կերեւի թէ ունէին խղճի պէս բան մ'որ ճնշուելով ճնշուելով դարձեր է մի սատկած որդ։

Ո՛չ, յաջողիլը անպատճառ հարստանալը չէ՛, կամ թէ լոկ նիւթապէս հարստանալը, ոսկւոյ հազարեակներ բարդելն միմեանց վրայ։ Յաջողին այդ ալ լինէր, դարձեալ դատապարտելի կը մնար այն սկզբունք թէ նպատակն զմիջոցը կ'արդարացնէ։ Մարդ պարտական է պարկեշտ նրպատակներու դիմել պարկեշտ միջոցներով։ պատիւը, անձին արժանապատուութիւնը պարտի միշտ նուիրական լինել նմա։ բարոյական էակ մ'է նա, և յայդմ է իւր ազնուականութիւն ի մէջ կենդանեաց, հա՛րկ է որ պատկառ կայ իւր տիտղոսին ու նախ քան զամենայն չընուստացնէ ինչ որ բարձր սեղ ծեց Աստուած։ Պատիւը, գիտէք, այն առաւել կամ նուազ խաբեալ հաշարումը չէ զոր ալք ունին մեր Տէրոյ, այլ նոյն իսկ այն յարգանքը զոր մեք կը տածենք մեր վրայ, այն վկայութիւնը զոր մեք մեր խղճին մէջ կրնանք տալ մեր անձին համար թէ ո՛չ երբէք թերացանք մեր պարտուց, ո՛չ երբէք թերացանք մեր բնութեան ազնուական զգացմանց ու դրդմանց։

Արդ հա՛րկ է չանալ ի վեր բերնել միշտ պատիւը, ձեր պատիւը, կենաց բուռն պայքարներուն մէջ ուշ ունել այնմ որպէս զինուորն իւր դրօշին, և, երբ ամէն ինչ զոհ երթայ բախտին ձախողութեանց, կարենալ ըսել որպէս Ֆրանսուա Ա. գերի ինկած՝ Բավիայէն կրգրէր իւր մօր, «Ամէն ինչ կորեաւ բա՛ց ի պատիւէն»։

Եթէ պարկեշտ և ժրաջան գործունէութեամբ ճոխութեան հանդիպիցք ձեր ճամբուն վրայ, քա՛ջ է, պայմանաւ որ գիտնաք զայն գործածել ձեր և ձեր նմանեաց ճշմարիտ օգտին։ բայց ձեր գործունէութեան բուն նպատակը պիտի լինի պահել և զարգացնել ձեր էութիւնը՝ պահել և զարգացնել ջանալով միանգամայն այլոց, ձեր շուրջ եղողներուն, ձեր ընտանեաց, ձեր ազգին, ձեր հայրենակցաց, ձեր նմանեաց, էութիւնն։ Կապրիք դուք, և պիտի ուզէք ապրիլ, այս ձեր իրաւունքն է, ու պարտքը միանգամայն, զի կեանքը աւանդ մ'է ձեզ, և զի ձեր կենաց պէտք ունին այլք։ Ուրեմն պէտք է որ պահպանէք ձեր անձը, որ կրկնակի է, մարմին և հոգի, և զերծ կացուցանէք զայն ամէն այն վիճակներէ որք կրնան զայն խաթարել ու քայքայել ֆիզիքապէս կամ բարոյապէս։ այլ և զարգացնել պարտիք ձեր անձը, այս բնազդումն է ամենայնի որ կեայ։ պէտք է որ բարուքէք ու զօրացնէք ու մշակէք ձեր մարմնոյ և հոգւոյ կարողութիւններն, պէտք է որ ընդլայնէք ձեր շուրջը ձեր էութիւնը, պէտք է որ միջոցին ու ժամանակին մէջ տարածուիք, պէտք է որ վայելէք ուրիշներէն ընտրելու, որոշուելու գոհունակութիւնը։—Բայց մարդն անջատ առանձին էակ մը չէ, նա ընկերական էակ է, նա մասն է մի ամբողջի, այդ ամբողջն ընտանիքն է, ազգն է, մարդկութիւնն է։ այդ ամբողջներն անհրաժեշտ են անհատին կենաց։ Առանց ընտանեաց ի՞նչպէս կ'ապրի և կը զարգանայ մանուկն։ առանց ընտանեաց կ'ապրի՞ և հասուն մարդը, երբ կը պակսին իրեն ամուսնոյն գորովը ու գանակաց ժպիտն, և երբ ընտանեկան յարկի մթնոլորտէն չի կրնար քաղել ապրելու ուժն ու յոյսն։ —իւր ազգին մի անդամն է մարդ։ անորն է լեզուն որով կը խորհի և կը յայտնէ իւր գաղափարներ, անորն է պատմութիւնն այն որ քան զամէն ազգաց պատմութիւնքն սիրելագոյն է իւր սրտին, անորն է Եկեղեցին որով երկնից ու անցելոյն հետ կը հաղորդակցի, անորն է դպրոցն յորում ծնաւ ու իմացական ու բարոյական կենաց, անորն են այն հանրային հաստատութիւնք որոց ծոցն իրր տուն հայրենի բաց է ու պիտի լինի միշտ իրեն և իրեններուն համար, վերջապէս անորն են անունը զոր կը կրէ և արիւնը որ կը հոսի իւր երակաց մէջ։—իսկ մարդկութեան ինչ՞ը չի պարտիր անհատն, այդ մեծ ընտանիքին։ իւր կերած հացին, իւր հագած զգեստուն, իւր բնակած տան, իւր ընթերցած մատեանին մէջ քանի՛ քանի՛ այլազան լեզուաց ու աշխարհաց մարդկան ճակատու քիրտն կայ, և առաւել ևս քանի՛ չիջեալ անհետացեալ սերունդներու։ կ'ըսես «կ'աշխատիմ, կը վայելեմ։ կ'աշխատի՞ս... բովանդակ կենացդ մէջ, եթէ դար մ'իսկ ապրէիր, չպիտի կընայիր մի և եթ նկանակ յառաջ բերել առանձինն, քո անհատական կարողութեան միայն ապաստան, զուրկ անցեալ և արդի մարդկութեան նպաստներէն։ Ուրեմն անհատը որ այսքան բարիքներ կը վայելէ ընտանիքէն, ազգէն, մարդկութենէն, պարտի իւր կարդին նպաստել ընտանեաց, ազգին, մարդկութեան բարւոյն, նպաստել այնմ որ կը ծառայէ պահպանելու և զարգացնելու զանոսիկ, զայնս երջանիկ, լուսաւոր, զօրեղ ու մեծ գործելու։ այս երախտագիտութեան ալ պարտք մ'է, և մինչեւ իսկ տարբեր ձեւ մ'աշխատելու յօգուտ անձին, առ որ կ'անդրադառնան ընտանեաց, ազգին ու մարդկութեան բարիքներ։

Այս է կենաց մէջ յաջողելուն բուն իմաստն։ այս է նաև բարոյականի օրէնքն ու պահանջն։ և ճշմարիտ մարդ էակին համար տարբեր չէին կրնար լինել յաջողութիւն և բարոյական։ այնքան աւելի յաջողած է մարդ իւր կենաց մէջ որքան աւելի կրցած է բարոյական ըլլալ, որքան աւելի զինքն ի վիճակի դրած է կատարելու իւր պարտաւորութիւններ։ Անշուշտ ոչ ամենքը նոյն բանն պիտի ըսեն ձեզ, և վայուընէ, գիտեմ, մարդիկ պիտի դան ձեր շուրջն ճրկուն ու ծերծեբուն՝ որ պիտի խընդան այս սկզբանց վրայ, և ամէն ազնիւ սկզբանց վրայ, և որք, նման Մեվիստոփելի, ձեր հոգին պիտի սակարկեն փոխարէն ոսկի և հեշտութիւն խոստանալով և զայսոսիկ միայն պիտի ուսուցանեն արժանաւոր առարկայ, ամէն ըղձից ու ջանքից՝ վա՛յ ձեզ, եթէ խաբուիք, եթէ գլորիք։ ձեր անկումն հրեշտակաց անկման պէս պիտի լինի։ Ցեսլականի երկինքէն պիտի կործանիք։ սուրբ ու անապական ու կեցուցիչ վայելից տեղ պիտի ունենաք գՀուռ ու վաղանցիկ հեշտութիւններ որ թոյն կը դնեն մարմնոյն մէջ և ապականութիւն հոգւոյն մէջ։ կենաց նպատակը պիտի վրիպի ձեր աչքէն, և պիտի լինիք իբրեւ նաւ մ'անղեկ կայմաբեկ որ կը պտուտկի անդնդոց վրայ։ Ու պիտի լինիք յոռի տարերք մարդկային ընկերութեան մէջ։ Ո՛չ, Սանունք իմ Սիրեցեալք, պահեցէք անբիծ ձեր հոգին, պահեցէ՛ք սկզբունքներն զոր ուսաք, գործադրեցէք զանոնք։ Ծառայեցէք օգտակար դեր մը մարդկային ընկերութեան մէջ, աշխուժիւ խղճի մտօք կատարեցէք պարտքերն զոր կը դնէ ձեր վրայ։ մի՛ վրիպիք ուղղութենէ, մի՛ վհատիք դժուարութիւններէ, մի՛ դադրիք աշխատութենէ։ միշտ պատուոյ ճամբուն մէջ՝ միշտ առաւել օգտակար հանդիսացէք։ Բարեաւ երթայք։

Ռ. Ե. Գ.

1889 Յուլիս 19

Ռումէլի տէմիր եօլլար թահվիլաթիրն՝ 1889 ալաֆրանկա օգոստոս 1տէ քէշիտէ օլունան 117ինճի դուրսարտա գազանան նուամէրօլարին ճէտվէլի տիր։

Նումէրօ	Ֆրանկ	Նումէրօ	Ֆրանկ	Նումէրօ	Ֆրանկ
1000332	600,000	1169243	3,000	632657	1,000
941374	60,000	1471294	»	653497	»
653500	20,000	1500473	»	875221	»
1145845	»	1780395	»	934632	»
82410	6,000	1828949	»	978332	»
129192	»	115179	1,000	1141938	»
264668	»	118555	»	1207611	»
369430	»	129195	»	1336238	»
446772	»	197571	»	1471291	»
1346209	»	244108	»	1526436	»
9518	3,000	264669	»	1728853	»
369397	»	333619	»	1728855	»
373688	»	361700	»	1828946	»
478244	»	367281	»	1828947	»
536225	»	411299	»	1897857	»
990899	»	433955	»	1942335	»
1145842	»	576113	»		

400 ֆրանգ գազանան 500 թահվիլաթիրն նումէրօլարը տրը։

9516	159445	361709	593427	875224	1117977	1470557	1800882
7	189971	10	8	5	8	8	3
9	2	367282	9	918311	9	9	4
20	3	3	30	2	80	60	5
13741	4	4	630046	3	1141341	1471292	1807426
2	5	5	7	4	2	3	7
3	197572	369396	8	5	3	5	8
4	3	8	9	933306	4	1500471	9
5	4	9	50	7	5	2	30
15186	5	400	632656	8	1141936	4	1828948
7	204236	369426	8	9	7	5	50
8	7	7	9	10	9	1526437	1846276
9	8	8	60	934631	40	8	7
90	9	9	653496	3	1145841	9	8
72301	40	373686	8	4	3	40	9
2	219206	7	9	5	4	1526491	80
3	7	9	654836	941371	1169241	2	1858591
4	8	90	7	2	2	3	2
5	9	406221	8	3	4	4	3
82406	10	2	9	5	5	5	4
7	221231	3	40	952976	1207612	1543976	5
8	2	4	670191	7	3	7	1875456
9	3	5	2	8	4	8	7
91946	4	411296	3	9	5	9	8
7	5	7	4	80	1210211	80	9
8	226526	8	5	971166	2	1547966	60
9	7	300	684741	7	3	7	1890756
50	8	430726	2	8	4	8	7
93361	9	7	3	9	5	9	8
2	30	8	4	70	1269061	70	9
3	244106	9	5	978331	2	1586656	60
4	7	30	698026	3	3	7	1897856
5	9	433951	7	4	4	8	8
115176	10	2	8	5	5	9	9
7	260796	3	9	990896	1275286	60	60
8	7	4	30	7	7	1620366	1909016
80	8	446771	756556	8	8	7	7
118551	9	3	7	900	9	8	8
2	800	4	8	1000331	90	9	9
3	264666	5	9	3	1311046	70	20
4	7	478241	60	4	7	1728851	1923766
129191	70	2	808876	5	8	2	7
3	283516	3	7	1042301	9	4	8
4	7	[illegible]	8	2	50	1753916	9
130681	8	526441	9	3	1336236	7	70
2	9	2	80	4	7	8	1924871
3	20	3	856381	5	9	9	2
4	301571	4	2	1046991	40	20	3
5	2	5	3	2	1346206	1761641	4
141001	3	534001	4	3	7	2	5
2	4	2	5	4	8	3	1942331
3	5	3	861321	5	10	4	2
4	325726	4	2	1049956	1417866	5	3
5	7	5	3	7	7	1763351	4
154926	8	536221	4	8	8	2	1944221
7	9	2	5	9	9	3	2
8	30	3	871166	60	70	4	3
9	333616	4	7	1058116	1456516	5	4
30	7	576111	8	7	7	1780391	5
159441	8	2	9	8	8	2	
2	20	4	70	9	9	3	
3	361707	5	875222	20	20	4	
4	8	593426	3	1117976	1470556	1800881	

ԻԽԹԱՐ

ԵՆԻՆ ԱՊՈՅԵՏԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Մրոտոլ Իլիւն

12	այլբդ	ղրուշ	140
6	»	»	70
3	»	»	40

Թուշրա Իլիւն

12	այլբդ	ղրուշ	200
6	»	»	100

«Ճշերիաթի Շարգիյէ» Բարիզեան Իսլամական տեղ Ինվալիտաթ քեսին Ցքանա միւսթէֆի-քեսթիք շիւպէսին Մուլիմաթը թիւմարիյէսի տարիբենիսաթ, 1889 Բարիզ Սէրկիի Ռումէլիսի զիյարեթիչիլերինն մէճմանէն թահրիր եդիրնէ վագ օլունմիշ սուր։

Բարիզին Բրէնիան Պէյիւք Մադազասը՝ Սէրկիի Ռումէլի մէճմանէթիյէ քենտ քիւլիյէթլի մուշթերիլերի իչիւն պիր գրասթիանի քիւչան իթմիշ օլաբիլիր։ «Ճշերիաթի Շարգիյէ» մէգազին Բրէնիան մաղազասնա տարի գրասթ օլունապիլէճէք սիր։

---

(56)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԲԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Բայց ապահովութիւնը կատարեալ ընելու և իւր չարաշուք խորհրդոց գործադրութիւնը ամբողջովին լրացնելու համար, տակաւին չարագործ Մանուկին ալ սպանման գործը բացը կը մնար։

Այս գործը գլուխ հանելու համար ալ, Խրուաթին հետ սակարկութեան մտնելու էր։

Պետրոս Դարբինեան կը յուսար որ Խրուաթը՝ շատ անգամ իրեն ընկերակից և գործակից եղող Մանուկը սպաննելու համար 2000 կամ առաւելն 3000 ղրուշով գոհ կ'ըլլար, որով 7–8000 ղրուշն ալ ապահով կերպով աւազակապետին գրպանը մնացած կ'ըլլար։

Ակից աւելի շահաւոր գործ ի՞նչ կրնար ըլլար

Բայց դիտենք արդէն որ չքնաղ Սոֆիի արդար դանակը՝ Խրուաթին ձանձրութեանը տեղի թողած չէր, և ստահակ Մանուկ այնպիսի կերպով մը կ'սպանուէր որ, Պետրոս Դարբինեանի 10,000 ղրուշը ամբողջովին իւր գրպանը մնացած կըլլար, իւր վատ խորհուրդը՝ անուղղակի կերպիւ ալ կատարեալ յաջողութեամբ գլուխ ելնելէ ետեւ։

Ուրեմն հետեւեալ առաւօտուն Պետրոս Դարբինեան, անձամբ գետնափորի ամայի փողոցէն անցնելով, իրենց պաշտօնին լրացած ըլլալուն նշանը այն երկու Խրուաթներուն տուած ատեն, ինքը այնպիսի շուտութեամբ մը անյայտ եղած էր որ հետաքրքիր Խրուաթը, թէ Ղալաթիոյ և թէ Բերայի մէջ տակն ու վրայ չեղած փողոց չթողելէն ետեւ, իրեկունը յուսահատ կերպիւ իւր որջը դառնալու ստիպուեր էր։

Քանի մը օր յետոյ, Պետրոս Դարբինեան նաւ նստելով, յաղթական կերպիւ Ամէնք կերթար, անկից ալ Բարիզ փախչելու համար։

Բաղդը ո՞րչափ յաջողդացեր էր իրեն համար և ո՞րչափ կուրախանար։

Բայց չափաւորէ ուրախութիւնդ Պետրոս Դարբինեան, որպէս զի ետքի յուսահատութիւնդ ալ ըստ այնմ չափաւոր կարենայ ըլլալ։

Երկրային արդարութեան ձեռքէն խոյս տալու համար ի գործ դրած վարպետութիւններդ կրցան մինչեւ հիմա յաջողիլ։

Բայց երկնային արդարութիւն մ'ալ կայ որ միշտ զքեզ կը դիտէ և որուն աչքէն խոյս տալ, բոլոր մարդկային կարողութենէն վեր է։

Ահա այս երկնային արդարութիւնն է որ զքեզ բոլորովին ջախջախելու համար իւր ձեռքը վեր վերցնել սկսածէ, և քանի անդամ որ այս արդար ձեռքը վեր ելած է՝ առանց անօրէնները ջախջախելու վար չէ իջած։

Ժ.

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԱՂԱ ԵՒ ԻՐ ՄԱՑՐԸ

Սամաթիացի պարկեշտ երկաթագործին, և իւր պատուական մօրը, այն 15,000 ղրուշի գողութեան դէպքին վրայ բոլորովին անյայտացած ըլլալնին ըսած էինք։

Հայր Ռափիկին իւր փախստական բարեկամները գտնելու համար Տաճիաստանի մեծաշուք մայրաքաղաքին բոլոր ծակ ծուկերը փնտռած և անյաջողութենէն յուսահատելը կարծուելիք վայրկենին, կեղծ նամակ մը խարուելով, թէ Ղալաթիոյ «Մօմխանէի» և թէ Սամաթիոյ «Իքի Եիւզիւ» չէշմէի կրկին ծուղակներուն ինչպէս զոհ դացած ըլլալը լիովին պատմած էինք։

Բարի ծերունւոյն տեղ ուրիշ ո՛վ որ ալ ըլլար, մանաւանդ այն սոսկալի արկածներէն ետեւ, իւր անօգուտ խուզարկութենէն վերջ մը պիտի տար։

Վերջապէս, Մարտիրոս աղա և իւր աղնուուհի մայրը, համեստ վիճաբոյժին եղբայրը և մայրը չէին, և ինքը լոկ բարեկամ մը եղած ատեն ամենէն մօտ ազգականէ մ'աւելի հոգածութիւն ցուցուցած էր անոնց վրայ։

Բայց Հայր Ռափիկ չէր ուզեր յուսահատիլ, դարձեալ յիսարի մը չափ յուսալից էր։

Նոյն իսկ «Մօմխանէի» և Սամաթիոյ սարսափելի արկածները, և նոյն իսկ իւր չքնաղ Սոֆիին այն արկածներէն ետքի աղաչանքն ու պաղատանքը անզօր եղած էին անոր հաստատամտութիւնը տեղէն շարժելու։

Կը փնտռէր, միշտ կը փնտռէր իւր բարեկամաց փախստեան տեղին։

Ալ թէ՛ պարսպապատ բուն քաղաքին, թէ՛ Ղալաթիոյ, թէ՛ Բերայի և թէ Վոսփորի գիւղերուն գիշերային պահնորդները, «քեահեաները, «մուխթարները և ոստիկանութեան տեսուչները՝ Հայր Ռափիկի ձանձրացուցիչ հարցափորձերէն նեղուելու աստիճանին հասած էին։

Ճիշդ տարի մը այսպէս անցեր, և փախստականներէն ոչ իսկ ամենափոքր հետք մը, հետքի նմանող բան մ'իսկ դուրս չէր եկեր։

Ալ տակաւին Հայր Ռափիկ անողոք յուսահատութեան անենաստուր չէր ըլլար, և իւր ամէն անյաջող արշաւանքէն վերադարձին իւր սիրելի աղջկան աղերսալի նայուածքը զուարթութեամբ դիմաւորելով՝ իւր սովորական բանաձեւը կը կրկնէր։

«Մի՛ յուսահատիր, աղնիւ աղջիկս։ օր մը պիտի գտնեմ զանոնք վերջապէս։»

Բայց այս վերջապէսի օրը երբէք առաւօտ չէր ըլլար։

Զաճապարենք, յարատեւութիւն ըսելը հարիւրին իննսուն յաջողութիւն ըսել է։ և Հայր Ռափիկ իւր անյոյս կարծուած ձեռնարկին սկսած օրէն հարիւրին իննսունը արդէն իւր ձեռքը ըլլալուն վստահ, յաջողութեան մնացեալ հարիւրին տասնին համար էր միայն որ կ'աշխատէր։

Հարիւրին իննսուն պատրաստ դրամագլուխ ունեցողի համար ալ միշտ ներելի է զանի ամբողջ հարիւրի լեցնելու յոյսը։

Ահա ճիշդ այդպէս պատահեցաւ «վերջապէս» յուսահատութիւն բառին հետ երբէք հաշտուիլ չուզող մեր համեստ ծերունւոյն ալ։

Դեկտեմբեր ամսոյ մէջ խիստ ցուրտ կիրակի օր մի էր։

Սաստիկ ձիւն կուգար։ և փողոցի սալայատակի քարերը առատ ձեան տակ բոլորովին անտեսանելի եղած էին։

Հայր Ռափիկ և չքնաղ Սոֆի ճոխ կրակարանին քով նստած, արդէն հարիւր անգամ կրկնուած «Մօմխանէի» առեւանգութեան և Սամաթիոյ աւազակութեան պատմութիւնը անգամ մ'ալ իրարու կը կրկնէին։

Անսովոր բաներէն մին պատահեցաւ։

Այսինքն փողոցի դուռը կը զարնուէր։

Հայր Ռափիկ խսկոյն ոտքի ելնելով պատուհանը բացաւ տեսնելու համար թէ այն սաստիկ ցուրտին ու ձիւնին իրենց հանդարտ ու սիրալիր տեսակցութիւնը և վառարանին վայելքը խռովելու յանդգնող օտարականը ո՞վ կրնար ըլլալ։

Գիտենք արդէն թէ Հայր Ռափիկի մենարանին դուռը խիստ քիչ անգամ ձեռք կ'առնուէր, մանաւանդ սաստիկ ձմեռ ատեն կիրակի օրերը այդ մենարանին դուռը միայն մէկ անգամ կը բացուէր և մէկ անգամ մ'ալ կը դոցուէր, Հայր Ռափիկի եկեղեցի երթալ գալուն համար։

Դուռը զարնող օտարականը արքունի նաւարանի համազգեստը կրող ձիաւոր մի էր, և ձիուն ոտնաձայնը կակուղ ձիւնին վրայ ամենեւին չի մնացուելով, հայր և աղջիկ երբէք միտքերնուն չէին անցուներ որ այս անգամ հեծեալ արշաւանքի մը դէմ իրենց հանգստութիւնը պաշտպանելու անակնկալ պարտաւորութեան ենթակայ պիտի ըլլային։

(Շարունակելի)

—Զէնկէլ քէօրիւնտէ պիր Ռումէ-մէճի թապատքեարը՝ էվվէլքի կէճէ սաաթ 1տէ Պէյլերպէյլիտէ հավուզ-պաշը ճատտէսինտէն կէչէր իքէն, էօնիւնէ իքի քիչի չղարադ, իւզէ-րինտէ պուլընան 400 ղրուշ գատար բարաքը ալըգ ֆիրար իմիշլէր տիր։

— Շէհրիմիզ աթրպապասրնտան տօգթ. Վիօլի՝ Բարիզտէ ինիգատ իտէճէք օլան ֆրէնկի խասթ ալըղը գօնկրէսինտէ հազը պուլունմագ իւզրէ չէհրը մէգքիւրէ ազիմէթ իթ-միչ տիր։ Թապիպը մումպաչէ՝ իլ-լէմը մէգքիւրէնին Տէրսաատէթտէ չօճուգլար հագգընտաքի թէէսիրի հագգընտա մէգքիւր գօնկրէտ պիր նուէթ իրատ իտէճէք տիր։

—Սինամոլ կաղէթասը՝ հումաի թիֆոիտի խասթալըղընին Ֆերիքօ-յիւնտէ խուսուսիլէ չօճուգլար մի-յանընտա պիր վագթտան պէրու-քէվալը չիտոնէթլէ իճրաի հիւքմ իմիմ.քտէ օլըղընը պէյանլա, մէր-ճիրինին նագարը տրգագթընը ճէլպ իտէյօր։

ԱՊՕՆԷԼԻ ԹԷՏԷՐԻՒՕ

Մահիւէ 40 ղրշ. թէէտիսթալա էր-մէնի, Թիւրք, Ֆրանսզա վէ Ինկիլիզ լիսանլարընը վէ իլմը հիսապ իլէ տէֆթէր թոսթմագ թահսիլի ար-զուսընտա պուլընան զէվաթ՝ օն քի-չի օլուռգլարը հալտէ, իսթէտիքլէ-րի վագթ ու սաաթտա տէրսէ պաչ-լայաճագլարը իլան օլունընը։

Ապօնէ իչին Եօլկէչէն խանընտա Թահմիզեան Մանուկ էֆէնտի միւբա-ճաաթ իմմէլի տիր։ 2—2

Շեհր Էմանէթիդէն

Գարթալ գապանը տախիլինտէ Սուլթան չիֆթլիկի գարիէսինին Խա-լամ վէ Երմէնի մահալլէրի գարա արզըր հայվանաթընտա զուհուր ի-տէն խասթ ալըղին սաւէի ինայէթվա-յէի հագրէթը Բատիշահտէ իմթի-խաղ խոյնէն թէտապիր սէմէրէսիր-լէ քեամիլէն միւնտէֆի օլարագ մէվ-զու գօրտօնին գալտրրլրընը, վէ չու սուրէթլէ տախի նալլ օլտուգ-լարը մուսաֆէնան վէ ինայատան տօլալը էհալի թարաֆընտան տապ-թը խայրիէթալթը հագրէթը Բա-տիշահնին թիգքեար գէլընտրը՝ գագան մէգքիւր մէճլիսը իտարէ-սինտէն վարիտ օլան մաղպամատա պիտիրիմիզ օլմաղլա, իլանը քէյ-ֆիէթէթ իպթիտար գէլընը։
19 թէմուզ 305

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ԷՎՐՕՊԱ ԳՕՐՍԱԸ

Լօնտրա 1 օգոստ.

Ինկլ. էհսամը Ինկ. Լիր.	098-9/16
Օսմ. էհսամը աչըլտը	16-
» » գաբանտը	16-1/16
» » Սէրի Ա	28-
» » » Պ	16-1/2
» » » Ս	15-7/8
Օթօման 1871	91-1/2
Օսմանլը Պանգասը	10-1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	100-
Մըսըր ռուչ. մութահրտէ	89-3/4
» հմթխագլը	104-
Տախրա Սանիյէ Մըսըր	84-
Թօլիտ իսթիգրազը	102-1/4
Մաճառիսթ. էհսամը 1877	-
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25-36-

Բարիզ 1 օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	84-67 1/2
» » 4 1/2 %	105-07 1/2
Սէնի Օսմ. էսհսամը աչըլտը	16-12 1/2
» » գաբանտը	16-15
Մէսպոթէլի	
Սէրի Պ.	-
» Ս.	-
Ռումէլի չըմէնտֆէրի	59 50
Օսմանլը Բէժիսի էհսամը	-
» Պանգասը	508-75
Գրէտի Լիոնի	675-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1266-25
Գոնթուար տ'էսքոմթ	078 75
Սուվէյշ ագսիօնը	2270-
Ռուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էհսամը	92-85
Մըսըր Ֆոնտ. մութահրտէ	451-25
Եունան 5 % 1879	165-
Գամպիո 3 այ վատէ	25-16

Վիէննա 1 օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	120-25
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	31-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ռում. տուն ագչ. գաբ.	17-20
» » » էն եիւքսէք	17-20
» » » էն աշաղը	17-19
Պու սապահ աչըլտը	17-22 1/2
Իսթիգրազը տախիլի տուն գաբ.	44-26
» » » էն եիւքսէք	44-30
» » » էն աշաղը	44-23
» » » աչըլտը	44-28
Մըսըր մութթահրաէ գաբ.	-
Պու սապահ աչըլտը	-
Սէռի Ա.	28-
» Պ.	16-20
» Գ.	17-22 1/2
Ռումէլի չըմէնտֆէրի	58-75
Ագչէ ֆախրի	7-
Բէբոր Լիրչ.	-
Հէվալէսիզ »	07-1/2

ՊԱՆԴԱ ԱԳՈՒՈՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	8-25
Սթամպոլ պանգասը	7-08
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-15
Թրամվայ	1-62 1/2

ԱԳՋԱԼԷՐԻՆ ՅԻՇԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Դրչ. Բէ.
Պէյազ մէճիտկէ ֆարագը	108-20
Մէթալիք »	102-10
Պէշլիք »	104-
Ալթընըզ »	104-
Ինկլիզ Լիրասը	110-08
Ֆրանսըզ ալթունը	87-28
Բօլ	20-10
Գրէմից ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	03-36

ԹԱՍԼԻԹԷ ՐԵԱԼԸՏԸ

20) լիք քեսրը	-
50) » »	08 20
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	08-20
(5000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նուսէրը 25)

Շամբ չէրիֆէտ վէ Հալէպտէ պու-լընան ասաքիրը Շահանէ իչիւն միւ-պայասը գօնթրաթօյա բապթ օ-լունաճագ. օլան էրզագը միւթէնէ-վիանընն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի Էֆ-վազիմաթը Ուսումիյէ տարիբէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունընը։
20 թէմուզ 1889 3—1

ՊԱՂՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նուսէրը 26)

Նիղամիյէ էյալիսէ անպարը իչիւն մէգքիւր միւնագասատա օլան օթուզ պէն ատէտ Վիէննա մայի ֆէսին իւչ պոյ իւզէրինտէ պոյարը էրմի, էր-մի պիր վէ էրմի իքի սանիմէթրը օլմագ իւզրէ պէհէր ատէտի ալթը զրուշ օն իքի բարատա թալիպի էօհ-տէսինտէ օլուռ, թէմուզը էրմի իւչիւնճի կիւնիւ սաաթ օնտա գա-բարատտէսի քէչէտէ օլունարագ վէ էրթէսի կիւնիւ սաաթ օնտա գատար եիւզտէ պէշ թէնդիլթը գապուզ օլուռրպ իհալէի գաթիյէսի իճրա օ-լունաճաղընտան, իթթաա թալիպ օ-լանլարընն մագամը Սէրասքէրի Էֆ-վազիմաթ տարիբէսինէ կէլմէլէրի ի-լան օլունընը։
20 թէմուզ 1889 3—1

Տէրը Ալիյէտ Սանտալ պէտէս-թէնինտէ վէ Թէրզի պաչը օսգաղըն-տա սաքին ճանիֆէսճի Գեորգոս Գա-ֆաֆեան իլէ չէրիքի Լիոզորաքի Աֆ-թէնթօքուլընն իֆիլասընա Իքինճի մահքէմէի Թիճարէթտէն հիւքմ օ-լունընագ խուսուսաթը իֆլասիէ-սինին բուլթիրնէ մահքէմէ պաչ քեա-թիպի Աօսմ պէյ իլէ զաաթ քեա-թիպը էվվէլի Միխալաքի էֆէնտի-ներ էսալէթէն սինտիք թարին զը-ղընմըշ օլտուգլարընտան, միւֆլիսա-նը մէրգուման գիմմէթինտէ ալաճաղ-ղը օլանլարընը՝ գանունը թիճարէթին 199 վէ 200ինճի մատտէյերի մուճի-պինճէ թագիգը տուլուն զրմընն-տա իչպու 1889 սէնէսի թէմուզընընն 18/30ընճը կիւնիւնտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա սէնէտաթընը սինտիք էֆ.լերէ թէպլիմ էյլէմէլերի վէ սիւտտէթը մէգքիւրէ ինգրազ-սընտան սօնրա 3 կիւն զարֆընտա սաաթ 5-6տա իքինճի մահքէմէի թիճարէթէ կէլերէք ալաճաղլարընը իսպաթ վէ թաստիգ իթթիրմէլերի, վէ միւտտէթը մէգքիւրէ զարֆընտա իսպաթը միճճուտ իտեմէյէն ալա-ճաղլըար հագգընտա մուամէլէի գանունիյէնին իճրա գէլընաճաղը իսթաբը իլէ իլանը քէյֆիյէթէ իպ թիտար գէլընը։

Թագսիմտէ վագը Տարբէ պաղչէ-սինին միւտտէթը գանթարթսըը իչ-պու աղօսթօս իպթիտասընտա միւն-գաղիյէ օլաճաղընտան, պիտայէթ էն չէրիքիը մուայյէնէսի վէճճկէ միւ-զայէտէի ալէնիրէսի իճրա գէլընա-ճաղը ճիհէթլէ, թալիպլէրինին Ալ-թընճը Տարբէ մուհասապէսինէ միւ-բաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունը։
19 թէմուզ 305 3—2

ԵՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՑՈՒՆ

Թէքբար իլան իլէ Թաղերը մուամէ-լաթ օլընճայա գատար, եանի նագտ իլէ Ֆիրուսթ օլընմագ գատէտի վագ գէլը-ընընճայա տէկին եալընը մահկիլաթը վագֆկէ հիսսէտարանընը հասպէլ նիգամ պիլա միւզայէտ թէֆվիզ ի-տէճէքլերի հիսսէլի սէքնաղերին նըսֆը մէճիտի 19 ղրուշ վէ նըսֆը տիկէրի Խապնէի Էվգաֆը Հիւմայունընն սուրէթ վէ սերկի վէ գուբոնը իլէ սա-թըլաճագ տրը։ Թամմ հիսսէլի օ-լուպ նա պիլմիզայէտ սաթըլանլարընն մուաճճէլէսինին նըսֆը լիրա 100 ղրուշ հիսապը յա լիրա օլարագ, վէ տիկէր նըս-ֆը քէզալիք սուրէթի վէ սերկի գապու-լիյէ իհալէ գէլընճաղընտան, պու գապիլտէն աթիւզքեր մահլիլաթընն մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան Ձնճի իլան միւտտէթի օլան իչպու 303 սէնէսի թէմուզընընն 17ինճի կիւնիւնտէն թէմուզընն 24ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ հուզուրը նէզարէթտէ միւ-զայէտէի ինթիհայէսի սաաթ 6տան 10ա գատար պիլ իճրաքը էրթէսի սալը կիւնիւ 100տէ 5 զամմ գապուլ օ-լունաճաղընտան, թալիպ օլանլա-րընն գէյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօշ-րիւնէ միւսավի թէէմին ագչէլերիյլէ պէրապէր Մահիւլաթ խտարէսինէ միւ-բաճաաթ իթմէլերի լազըմ կէլէճէկի՝ թիւրքճէ թարէխ վէ թ. Հաէթէն վէ Ֆրանսըզճա Մանիթիւր վէ Ռումճա Գոս-ԹԱՆԹԻՆՈՒՊԼԻ. կաղէթալարըյլա իլան օ-լընտըզը կիպի, ճեբէրէէ Շարէնէ կաղէ-թասըյլա տախի 4ինճի տէֆթա օլարագ պէյան ու իլան օլունուր։

. . 6 . . 8000 . — Պապը Ալի գուր-պինտէ Սահհաֆ Սիւլէյման աղա մա-հալլէսինտէ Ա.ճը Մուտուգ օսգաղընտա էվգաֆ կէտիքեաթընտան թէրպիէն 110 մէթրո արատտա մէպնի ֆէդվինտէ 5 օտայը վէ չէհրի 200 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ մէնզիլ էպնիյէ իլէ թակ-թընտա ֆէդվինտէ 2 օտայը վէ չէհրի 100 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ բա-շանը տիւքեանընը միւշթէմիլ մէգքիւր բաչախանէ իլէ մէնզիլին կէտիկի 30 սէ-հիմ իթիպարըյլա 10 սէհիմ վէ 1 սէհիմին ռուպ հիսսէսի. Նազիֆ էֆ.

. . 91 . . 5000 . — Պաղչէ Գարուսը գուրպինտէ չէյլա Մէհմէտ Ռէյլանի մա-հալլէսինտէ Պալըգ Բաղարը ճատտէսին-տէ թէրպիէն 50 մէթրո արատտա մէպ-նի, ֆէդվինտէ 2 օտայը միւշթէմիլ վէ սէնէվի 9000 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ պագգալ վէ տերունինտէ միւս-թէգարը հարէմէյն կէտիքեաթընտան պիր պապ պագգալ կէտիկինին 24 հիս-սէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ էֆ.

. . 65 . . 6666 . — Զարշուի Քէպիր-տէ Տուվա մէյտանընը Գաղազլար օրթա սօգաղընտան Հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 6 զըրա արատտա չէհրի 160ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ եաղղգեը տիւքեանը կէտիկինին սիւլիւս հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ էֆ.

. . 13 . . 16666 . — Շահզատէ պա-չընտա Գալէնտերխանէ մահալլէսինտէ Շահզատէ պաչը ճատտէսինտէ թէրպի-էն 40 մէթրո արատտա վէ գահրընտա 190 մէթրո պաղչէ վէ 1 մաթպախը միւշթէմիլ վէ չէհրի 300 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ գրատաթխանէյին միւլք մա կէտիք սիւլիւս հիսսէսի. Իմին աղա.

. . 27-29 . . 23333 . — Պուլկուրլը գարիէսինտէ Պուլկուրլը ճատտէսինտէ Հէտայի Աղիզ Մահմուտ էֆ. վագֆընտան թէրպիէն 152 մէթրո մահալտէ ճամէքեան մահալի 114 մէթրո տէրու-նը համամ 6 գուրնա վէ 2 հալվէթ վէ 76 մէթրո մահալտէ 3 օտայը պիր պապ մէնզիլ 800 մէթրո պաղչէ վէ 2 գույու-յը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ իլէ համամը մէգքիւրը սիւլիւս հիսնէսի. հաճի Օսման.

. . 3 . . 7500 . — Թօբխանէտէ Ֆի-րուզ աղա մահալլէսինտէ Տիւլլէյնտէի օսգաղընտան էլչաճ Սիւլէյման աղա վագ-ֆընտան թէրպիէն 114 մէթրո արա-տտա մէպնի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 76 մէթրո պաղչէյի միւշթէ-միլ վէ չէհրի 150 ղրշ. քիրայա միմէթ-համմիլ պիր պապ ախչապ մէնզիլին նը-սրֆ հիսսէսի. հաճի Ահմէտ էֆէնտի.

. . 55-57 . . 12500 . — Պէյօղլունտա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ եէնիչէհիր ճատտէսինտէ Հասան Բիզա բաչա վագ-ֆընտան թէրպիէն 50 մէթրո արատտա վէ գահրընտա 25 մէթրո պաղչէյի միւշ-թէմիլ վէ չէհրի 100 ղրշ. քիրայա միւ-թէհամմիլ ախչապ պիր պապ պագգալ տիւքեանընը յա իթիխսալինտէ 55 մէթ-րո արատտա վէ գահրընտա 55 մէթրո պաղչէ վէ պիր միւշթէրէք գույույը հավի վէ չէհրի 130 ղրշ. քի-րալը տիկէր պիր պապ ախչապ կագի-նօնընն նըսրֆ հիսսէյէրի. Նազիֆ էֆ.

. . 17 . . 4000 . — Գասըմ բաչատա Էմին ճամիի եաշ Հասան էֆ. մահալլէ-սինտէ չըգմազ կիւմիւշ օսգաղընտան Եաշ Հասան էֆ. վագֆընտան թէրպիէն 175 մէթրո պիր գէթա մէնզիլ արասը Նազիֆ էֆ.

. . 20, 26 . . 2733 . — Իսկիլիտարատա Գազասքեր Ահմէտ էֆ. մահալլէսինտէ Խայմանլըգ ճատտէսինտէ Մէրտան Ահմէտ էֆ. վագֆընտան թէրպիէն 140 մէթրո արատտա մէպնի 7 օտա վէ 2 սու-ֆա վէ 1 միւշթէրէք գույու վէ 120 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ պիրպիրինէ մութթասըլ ախչապ մէնազիլին սիւսիւս հիսսէլերի. Ահմէտ էֆ.

. . 3 . . 1500 . — Գասըմ բաչատա Բիյալի Սաղիր մահալլէսինտէ Արնավուտ օսգաղընտա Կիրիտի Հասան բաչա վագ-ֆընտան թէրպիէն 60 մէթրո արատտա 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 167 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին նըսրֆ հիսսէսի. Նազիֆ էֆ.

. . 65 . . 1509 . — Պէյօղլունտա Բան-կալթի մահալլէսինտէ Իճատիյէ օսգա-ղընտա Սուլթան Պայազիտ Խան հազ-ըթլէրի վագֆընտան 22 մէթրո արատ-տա մէպնի 1 օտա վէ 15 մէթրո պաղ-չէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէն-զիլին նըսրֆ հիսսէսի. Նազիֆ էֆ.

. . 37 . . 1000 . — Իւսկիւտարատա Ա-թիզ Վալիտէ մահալլէսինտէ Ապաճը օսգաղընտա Հաճի Մուսթաֆա աղա վագֆընտան թէրպիէն 55 մէթրո ար-ատտա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 80 մէթրո պաղչէյի միւշ-թէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլին նը-սրֆ հիսսէսի.

. . 31, 33 . . 1670 . — Թօբխանէտէ Էքմէքճի պաչը մահալլէսինտէ Կիւլիւմ պաչը օսգաղընտա Եէլճաճ Հիւսէյին աղա վագֆընտան թէրպիէն 100 մէթրո արատտա 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գու-յու վէ 91 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ մուգատտէմա 2 վէ էյէէվմ 3 պապ մէն-զիլին 6 հիսսէսէն 1 հիսսէսի. Հաճի Օսման էֆ.

. . 51 . . 16667 . — Գանթարճըլար-տա Սարը Թիմուր մահալլէսինտէ Գան-թարճըլար ճատտէսինտէ Հաճի Իսրա-հիմ էֆ. վագֆընտան թէրպիէն 9 մէթ-րո արատտա չէհրի 45 ղրշ. քիրալը ախ-չապ պիր պապ տիւքեանընն Հարէմէյն կէտիքեաթընտան կէտիկինին վէ միւլքի-նին սիւլիւս հիսսէսի. հաճի Ահմէտ էֆ.

. . 52, 54 . . 3000 . — Ճիպալիտէ Գարապաչ մահալլէսինտէ Գույուտիպի ճատտէսինտէ թէրպիէն 91 մէթրո ար-ատտա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ պիր մրգտար արալըղը միւշթէմիլ ախ-չապ պիր պապ մէնզիլին նըսրֆ հիսսէսի.

. . 69 . . 3334 . — Զարշուի քէպիր-տէ Տուվա մէյտանընտա Գաղազլար Օր-թա օսգաղընտա Հարէմէյն կէտիքեա-թընտան թէրպիէն 4 մէթրո արատտա չէհրի 20 ղրշ. քիրալը պիր պապ եաղ-մա էէմէնճիի տիւքեանը կէտիկինին սիւլիւս հիսսէսի. հաճի Ահմէտ էֆէնտի.

. . 83 . . 3000 . — Զարշուի քէպիրտէ ըչասամ Պաստաճըլար օսգաղընտա Հար-էմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 4 մէթրո արատտա մէպնի չէհրի 30 ղրշ. քիրալը պիր պապ եաղլըգեը տիւքեան-ը կէտիկինին սիւլիւս հիսսէսի.

(1) Ճիւմիլէյրին պաչլարընտա իւք հիզատտա պուլունան ռատգամար՝ մահ-լիւլաթըն նումէրօլարընը, վէ իքինիճ հիզատտաքիէր՝ գէյմէթը մուխամմէնէ-լերինին, վէ իչինինճի հիզատտաքիէր՝ պէտէլը միւզայէտէլերինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ԹՔՑԻԱԼԻՑԷ ՎԱՔՑՈՔԱՍԸՔ
ԻՏԱԼԻՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթ-լէ Իսքէնտէրիյէ վէ Մուրիա պէյնինտէ սիրաթթ բօսթասը։

Տուտէրլի գաբանտան թահթը գօմանասընտա Շաբգինէ նամ վապօր 1500 թոնլէյթա համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օ-լարագ ալաֆրանկա օգուստ.ըն 31ինճի յաբ-էնպէկ կիւնիւ էյլէնէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՋԱՆԱԴԱ-ԼԷ, ՄԻՆԻԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԼԵՑԷ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահլըյն 4 պուլուգ կիւն-տէն ԻՍԿԵՆՏԵՐԻՅԵՑԷ մուվասլէթի խտէճէ պիր։

Եօլճու պիլէթլերի ֆամիլեասա վէ կիսիպ կէլմէ ալընարագտա, թէճգիզ ֆիյատ-լարը։

Վաբօրատա պիրինճի արընրֆ սուֆրա թագդ-մէ, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ իրամէթի գա-բան վարտր։

Եինէ բօսթասի մէգքիւրէնին ԻՍԿԵՆՏԵՐԻՅԵՑ-ԷՆ հէր չարշէնպէհ սապաշրը հարէքէթ ի-տէն պէրիյէթիչ Շամ վապօրլարը սօղրա ԵԱ-ՖԱ.յա հարէքէթ իտուլ ԻՍԿԵՆՏԵՐԻՅԵՑԷ-ԷՆ 44 սաաթտա պէյրութա վարալ օլուր, վէ ԹԱ-ՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԿԵՆՏԵՐՈՒՆԱ օղրար

Բօսթասի մէգքիւրընը Գրրմրընը սէնիվէ իչլէ-յէն վապօրլարը հէր Ճումաա կիւնիւ. Պրինտիզի բօսթասի չանթասարընն մէգալասէլէթինէն սօնդ-րա Սիւվէյշէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուա-քիմ, Մասսուա, Հիւտէյտա վէ Ամէն իսքէլե-էրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէթի եիւքսէթմէք իս-թէյէնլէր՝ Սթամպօլա Լամի Էօնիւնտէ Քէօր-բիւ պաչընտա Եէնի վապուտի խանընտա գում-բանէսի մէգքիւրընը ամէնիթէսանէսինէ միւբա-ճաաթի իթմէյլի տիրլէր։

Իչպու ամէնիթէսանէ պէտէյի Մըսրընը պիւ-ճիւմիլ բօսթա խտրեքանէլերինտէ թէէտէյէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բօյնագլարը [Մանտա-ԲՕՍԹԱ] տախի իթա խտր։

Հէր արընրֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօլու մահալլէ Մ. Մ. Թոմա Գուզ վէ էվվալը ամէնիթասընա միւբա-ճաաթ տրը։

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Միրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Շիրքէթի» իւնվանը յլա Գալա-թատա Տէմիր խանընտա նումէրո 3 մա-ղազատա էմլաքա ախտ պիր մասլահաթ-կիւզար օտասը թէէտա օլունընը օյուզ, մէգքիւր մաղազատա էմլաքա ախտ քեաֆ-ֆէի մուամէլէ՝ չէրտիրը միւթէտիլէ իւզրէ իճրա օլունուր։ Շէյլէ քի, էվ-լաք իւզէրինէ ագչէ իգրազ ու խթիգ-րազը, վէ էմլաք վէ ագարրն պէյ ու ֆիրուխթը, էմլաք վէրկիսինին ախտ օլ-ադրը տարիրյէ թէէտիսէսի, ֆէքրաղ վէ էվլաքը մէվգուֆէնին թէվվիսի ինթիգա-լը, վէ նիհայէթ էվլաքին տէվարիը պէլէ-տիյէտէ պիճիմէյէ խուսուսաթընն թէ-սվիյէսի տէրէօխտէ օլընճաաղը, վէ քէ-մալը տիգգաթ ու սիւրաթլա իճրա ի-տիլէճէ յի իլան օլունընը։ 30—9

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՎԷ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ
ՄԱՂԱԶԱՍԸ
ԳԱԼԱԹԱՅԻ ՊԷՕՅԻՒՐ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԸՆՏԱ
ԻԹԹԻՀԱՏ ԲՕՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԷՆ ԻՒՍՔ ԳԱՐԸՆՏԱ

Մէգքիւր մաղազատա հէր Դէվ պէյազ չամաշրը, գատընլար իչիւն մանթօլար, լօ-ճուգ էլբիսէլերի, եարբմ ֆիսթանլար, գօրսէլէր, ճէհէգ իչիւն չամաշրրլար, նագշ իշլէմէլերի, էնվաի չօրապլար, մէնտիլլէր վէ սաիր պու. կիպի մալլար զարէթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունընը։

Գէնաֆէի ալէա ճիճատէն օլան պու. մալ-լար թօրասան վէ բէրաբէնտէ սաթըլըր։

Պու մալլար՝ Վիէննա վէ Պերլինտէ խու-սուսի ֆապրիգալարտա իմալ օլունընդ, Ինգ-կիլթէրա, Իթալիա վէ Եվրոպանըն սաիր մէմլէքէթլերինտէն տախի մալ ճէլդ օլու-նընը։

Էկեր պէտէլի բօյնցա վէ եաֆօտ բօսթա բուլը իլէ կէօնտէրիլիր իսէ, Թաշրալարտան վագը օլան արբարշաթ տախի իճրա օլու-նընը։

Պէյէնիմէյէն մալլար կերի ալընընդ ագ-չէսի իտտէ օլունընը վէ եալընընդ նագլիյէ իւճրէթէի ալդգոնուլընը։

Գատրնլարա սուհուլէթ օլմագ իւզրէ մէգքիւր մաղազա՝ քէնտի ճէհիմ տէբօղի-թօյարընա մանհիր պիր թէրզիյէն թահթը խարէտիտտէ պիր թէրզիյէտտէ զամմ ու ի-լավէ իթմիշ օլտուգը կիպի, ըսմարլամա մանթօ վէ սաիրէ եաբ-մագ իչիւն եվրոբատան էնվալ չէշիտ գումաշլար տախի կէթիրթ-միշ տիր։

Մաճառլը Տօգթ. Տանիէլ Բէքզինին հիւքիւմէթ թարաֆը-տան թաստիգ վէ նէզարէթ օլընան աշրխանէսինին

ԹԱԶԻ ԱՇԸՍԸ

Իչպու հայման աշչոջ՝ պիճիւն սէնէ թապէ գալը, քէսիլէն հայվանն պիճիմէ ազալարը հիւքիւմէթին պիր պարար հէքիմի թարաֆընտան թէտգիգ ու թէֆթիշ օլունընդագտան վէ հէչ պիր խա-թալը օլմամագը թաստիգ իտիլիճանն սօնդրա մէգքիւր աշը ինա վէ թէսլիմ օլունընը։

					Դրչ.
	3— 4	տէֆա	աշըլամագա	քեաֆի	1 դաչէտ 7-50
Պէհէրի	3— 4	»	»	»	10 » 6
	15 – 20	»	»	»	1 » 30
	50	»	»	»	1 » 70
	100	»	»	»	1 » 120
	1000	»	»	»	1 » 1100

Ֆիյաթլա Մ. Լէոն Ֆրիտմանդն Նէզտինտէ Բիրուսթի օլունընը։
Ուսումի տեբզիճօսը՝ Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Աղա-Ճամի-սինտէ 169 նումէրօլը ՏԻԼԼԱ-ՍՈՒՏԱ ԵԱՖԱԽԱՆԷՍԻ ՖԻՐ։

AU PANTHEON
ԳԱԼՖՕԲՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Գալաթա սէրայրընընն թա պէյօիւք գա-բուրը գարշըսընտա Ն՝ 206

Գալֆօբուլօ պիրատէրլէր՝ պու. քէրրէ Բարիզտէն եազ մէվսիմի իչիւն բէք կիւզել մօտա գումաշլար, մէսէլա ֆիսթանլըգ վէ էլպիսէի սաիրէ իչիւն էն եէնի իրէքլիլէր, սիւսիւ թագրմ իչիւն բէք կիւզել եունլրլար, զարէթ սէվիմլի կարնիթիւրլէր, բասանթրրիլէր, տանթէլալար, եէնի մօտա մանթօլար վէ սաիրէ կէթիրթմիշ օլտուգլարընը էհալիյէ իլան իտէրլէր։

Պիճիճիլի պու մալլար՝ սօն մօտա վէ ալէա ճիճատէն օլմաղլա պէրապէր զարէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլըրլար։ Ճէհէգ թագրմը տիւզճէճը օլան ֆամիլեալար տախի՝ Գալֆօբուլօ պիրատէրլէրին մաղազասընա միւրաճաաթ իթթիքլէրինտէ, բէք պէօյիւք պիր ֆախտէ պուլաճագլար տրը։

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ
ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԳԱԼՏՐՐՄՏԱ 80 ՆՈՒՄԷՐՕՏԸ

ԱՒՕԶԷ ԶԷ ՃԷՐՊԱՀԼԷԳԱ ՄԻԹԹԱԼԻԳ

ԱԼԼԷԱԹ ԹԻԻՃԱՃԱՐԸ

Մէգքիւր մաղազատա կէօզէ վէ ճէրրահլըղա միւթէալլիգ էնվաի ալաթ ո. Լամվաթ մէվճուտ տրը։

Էգզիճիլի, Լումուչագ վէ ակրի լասթիգալն (գատչուտան) մասամուլ մէ-կանոզ միւխթէլիֆէ, գանսրդ պաղարը, էնվաի չիրինկալար, էէլգիրիգ մուքիճալարը, միզան իլէ հավա (պարամէթր), միզան իլէ հարարէ (թէրմա-մէթր) վէ էյի ճինս կէոզիւքլէր պուլընմագտա տրը։

Մ. Բօլ Ֆոյաճեան՝ հէր նէվ պրարրլրա վէ թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէրլօհատ իտէր։

ՖՕՐԹՈՒՆԱ.
ԱՆՕՆԻՄ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1868ին Պերլինին Բէեոյ օլանմըշ դըր.

ՍԷՐՄԱՅԷ	1,875,000 ՖՐ.
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՋԷՍԻ	1,337,500 ՖՐ.

ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖԷՐ
ՏԷՆԻՋ, ՆԷՀՐ ՎԷ ԳԱՐԱ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1845ին Տէ-ուլսօրֆիս Բէեոյ օլանմըշ դըր.

ՍԷՐՄԱՅԷ	3,750,000 ՖՐ.
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՋԷՍԻ	3,099,367-15 ՖՐ.

Տէրսաատէթ բիրացասընտա պիրլէշմիշ օլան իչպու սիկուրթա գումբանեաստը՝ քէֆալէթը միւթէգաբիլ իլէ հէր նէվի էմթաա վէ ագչէ կրուբօլարընը՝ տէնիզ, նէհր վէ գարա նագլիյաթը թէհլիքէլէրինէ գարը զայէթ ֆախտ-պախ չէրահթ իլէ օրկէրթա խտէրլեր։

ՀԱՆԴԶԱԹԻՇԷ
ԵԱՆԴԷԶԱՆ ԳԱՐԾԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1874ին Համբուրկա Բէեոյ օլանմըշ դըր.

ՍԷՐՄԱՅԷ	3,750,000 ՖՐ.
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՋԷՍԻ